

TUDÁSTÁR

AZ ÓVODAI ÉS ISKOLAI SZOCIÁLIS SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGHEZ/ISKOLAI SZOCIÁLIS MUNKÁHOZ

Az iskolai szociális munka hazai repertórium

(1992–)

Összeállította: Busi Zoltán és Budai István

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység újbóli bevezetését segítő összeállítás áttekintést nyújt a hazai publikációk, szakirodalom, jogszabályok, kutatások és szakirányú továbbképzések palettájáról az iskolai szociális munka tárgyában.

Könyvek, tanulmányok, cikkek

- Albert-Lőrincz Enikő (2012): Iskolai tanácsadás. In Csibi Sándor – Csibi Mónika (szerk.): *Életképek az iskolapszichológia gyakorlatából*. Ábel Kiadó, Kolozsvár, 39–63.
- Allen-Meares, Paula (1996): Beavatkozási szerepek. In Budai István (szerk.): *Szociális munka az iskolában – Válogatás iskolai szociális munkások, gyermekjóléti szakemberek, szociális és pedagógusképzésben résztvevők számára*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 192–196.
- Allen-Meares, Paula (1996): Az iskolai szociális szolgáltatás tervezése. In Budai István (szerk.): *Szociális munka az iskolában – Válogatás iskolai szociális munkások, gyermekjóléti szakemberek, szociális és pedagógusképzésben résztvevők számára*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 172–176.
- Allen-Meares, Paula (1996): Az iskolai szociális munka gyakorlati modelljei. In Budai István (szerk.): *Szociális munka az iskolában – Válogatás iskolai szociális munkások, gyermekjóléti szakemberek, szociális és pedagógusképzésben résztvevők számára*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 93–97.
- Balikó Márta (1998): Szociális munka az iskolában. In Kézdi Balázs (szerk.): *Iskolai mentálhigiéné. Pro Pannonia Kiadói Alapítvány*, Pécs, 135–149.
- Bányai Emőke (2000): Az iskolai szociális munka és lehetőségei az ezredfordulón. *Háló*, 6. évf. 8. sz., 3–5.
- Bányai Emőke (1996): Az iskolai szociális munkáról. In *Kézikönyv a szociális munka gyakorlatához*. Szociális Szakmai Szövetség, Budapest, 93–107.
- Bezdom Iván (2010): Budapestre ér a pécsi szál. *Köznevelés*, 11. sz., 14–16.
- Bói Anna (2014): Az iskolai közösségi szolgálat szerepe az egyén és a társadalom életében. *Kapocs*, 13. évf. 2. sz., 41–47.

- Bóta Margit (1998) (szerk.): Iskolai mentálhigiéné. Szöveggyűjtemény. Kossuth Lajos Tudományegyetem, Debrecen.
- Budai István (1993) (szerk.): Tanulmányok a gyermekjólét köréből I. Iskolai szociális munka. Szöveggyűjtemény az óvó- és tanítóképző főiskolák hallgatói számára. Esztergomi Vitéz János Tanítóképző Főiskola és a Hajdúböszörményi Óvóképző Főiskola kiadványa, Hajdúböszörmény.
- Budai István (1994): Gyermekvédelem az iskolában és/vagy iskolai szociális munka. Család, Gyermek, Ifjúság, 3. évf. 5. sz., 3–7.
- Budai István (1993): A szociális és a pedagógus szakma határán... Esély, 3. sz., 119–131.
- Budai István (1996) (szerk.): Szociális munka az iskolában – Válogatás iskolai szociális munkások, gyermekjóléti szakemberek, szociális és pedagógusképzésben résztvevők számára. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Costin, Lela B. (1993): Kik az iskolai szociális munka kliensei? In Budai István (szerk.): Tanulmányok a gyermekjólét köréből I. Iskolai szociális munka. Esztergomi Vitéz János Tanítóképző Főiskola és a Hajdúböszörményi Óvóképző Főiskola kiadványa, Hajdúböszörmény, 36–37.
- Csóka László – (1994): A gyermekvédelem nemzetközi gyakorlata. Pont Kiadó,
Domszky András – Budapest.
Hazai Vera – Herczog
Mária
- Dakóné Maros Katalin – (2007): Gyermek- és ifjúságvédelem a nevelési-oktatási
Simonyi István – Petrits intézményekben. Módszertani segédlet. Szociális és Munkaügyi
Andrea Intézet, Budapest.
- Dobos Ildikó (2004): Szenvedélybeteg tanulók gondozásának lehetőségei az iskolában. Szociális Munka, 16. évf. 3. sz., 3–17.
- Dombrádi Zita (2009): Az INDIT Közalapítvány „FÜGE” devianciaprevenciós programjának kapcsolata az iskolai szociális munka pécsi modelljével. In Máté Zsolt – Személyácz János (szerk.): Az iskolai szociális munka kézikönyve. INDIT Közalapítvány, Pécs, 59–70.
- Erdős Judit (2010): Esélyjavító lehetőségek az iskolában, tanórákon túl: 6. szekció. In Ferge Zsuzsa – Makai Tóth Mária (szerk.): Konferencia az esélyegyenlőséget növelő óvodai-iskolai jó gyakorlatokról. Bánytereny, 2009. október 16–17. MTA TK GYENP, Budapest, 120–127.
- Fehér Anikó (1998): Interjú a XI. kerületi Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival. Educatio, II. sz., 336–345.
- Fejes József Balázs (2014): Mire jó a tanoda? Esély, 4. sz., 29–56.
- Felvinczi Katalin (2009): Az iskola lehetőségei az egészségfejlesztésben. In Máté Zsolt – Személyácz János (szerk.): Az iskolai szociális munka kézikönyve. INDIT Közalapítvány, Pécs, 42–58.
- Gedeon Andor (1994): Dilemmák és nehézségek – A Ferencvárosi Családsegítő Gyermekjóléti Szolgálat megalakulása és működése. Család, Gyermek, Ifjúság, 5. sz.
- Germain, Carel B. (1993): Ökológiai megközelítés az iskolai szociális munka során. In Budai István (szerk.): Tanulmányok a gyermekjólét köréből I.

- Iskolai szociális munka. Esztergomi Vitéz János Tanítóképző Főiskola és a Hajdúböszörményi Óvóképző Főiskola kiadványa, Hajdúböszörmény, 47–58.
- Gergál Tímea – Máté Zsolt (2009): Az iskolai szociális munka története. In Máté Zsolt – Szemelyácz János (szerk.): Az iskolai szociális munka kézikönyve. INDIT Közalapítvány, Pécs, 13–41.
- Goren, Sally G. (1996): Az iskolai szociális munka csodaország, avagy hogyan tanult meg Alice küzdeni. In Budai István (szerk.): Szociális munka az iskolában – Válogatás iskolai szociális munkások, gyermekjóléti szakemberek, szociális és pedagógusképzésben résztvevők számára. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 64–71.
- Györík Edit (1993): „Kellene egy olyan iskolát csinálni, ami az ő bőrükre szabott”. Lévai Katalin interjúja. Esély, 1. sz., 88–97.
- Hajnal Renáta – Sidlovics Ferenc (2010): Konceptió az iskolai szociális munka jogi szabályozására és országos kiterjesztésére (vitaanyag). NEFMI.
- Henzsel Nóra (2018): A köznevelési intézmények kiemelt szerepe a gyermekvédelemben. In Intézményvezetői Tanácsadó, 5. sz., 6–10.
- Herczog Mária (1994): Az iskolai gyermekvédelemről. Család, Gyermek, Ifjúság, 3. évf. 5. sz., 1–2.
- Herczog Mária (1997): A gyermekvédelem dilemmái. Gyermekvédelmi kiskönyvtár. Pont Kiadó, Budapest.
- Herczog Mária (1997): Gyermekvédelmi kézikönyv. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft.
- Hervainé Szabó Gyöngyvér (2008): Iskolai szociális munka konceptuális keretei. Háló, 14. évf. 3. sz., 2–4.
- Jankó Judit (2010): Iskolai szociális munkás hálózat: egy lehetséges modell általános iskolákban. Fordulópont, 12. évf. 1. (47.) sz., 39–45.
- Jankó Judit (1997): Az iskolai szociális munka „története” Szekszárdon. Család, Gyermek, Ifjúság, 6. évf. 6. sz., 20–22.
- Jankó Judit (2008): 100 éves múlt, mai magyar jelen. Háló, 14. évf. 3. sz., 5–6.
- Jankó Judit (2009): Az iskolai szociális munka múltja, jelene és jövője: miért nincsen „legális” iskolai szociális munka Magyarországon? In Petróczi Erzsébet (szerk.): Mentális és pszichés problémák XXI. századi megoldásmódjai: bátorító nevelés, gyógypedagógia, gyermekvédelem, iskolai szociális munka, pszichoterápia. Szegedi Egyetemi Kiadó, JGYFK, Szeged, 180–187.
- Jankó Judit (2009): Szociális szakértelem az iskolában – iskolai szociális munka. In Bábosik István – Torgyik Judit (szerk.): Az iskola szocializációs funkciói. Eötvös J. Kvk, Budapest, 71–82.
- Jankó Judit (2012): Szociálpedagógus az iskolában. In Lorencics Krisztina – Pápay Nikolett – Ratimovszky Kornélia – Vodicsákné Ráczkövi Ildikó (szerk.): Terepmunka gyakorlata – Pázmány Szociális Tanulmányok 4. Szent István Társulat az Apostoli Szentszék Könyvkiadója, Budapest.
- Joelson, Josephine (1992): „Minél többet dolgoztam az iskolában, annál jobban tiszteltem a tanárokat...” Kozma Judit interjúja. Esély, 4. évf. 2. sz., 100–110.

- Kozma Tamás (1996): Iskola és helyi társadalom. In Jankó Judit (szerk.): Iskolai szociális munka. Szöveggyűjtemény – szakképzésben résztvevők és gyakorló szakemberek számára. Comenius Bt., Pécs, 35–58.
- Makai Éva (2000): Szétszakadt és meg nem font hálók – Iskolai gyermekvédelem a '90-es években. Okker Kiadó, Budapest.
- Makai Éva (2004): Szétszakadt és meg nem font hálók – Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelem a 90-es években. Új Pedagógiai Szemle, 7–8. sz., 244–246.
- Maros Katalin – Tóth Olga (2003): Az iskolai gyermekvédelem helyzetének vizsgálata Magyarországon. Háló, 6–7. sz., 14–15.
- Márton Edit (1998): Az iskolai gyermekvédelem helye a gyermekvédelem rendszerében. Fővárosi Pedagógiai Intézet, Budapest.
- Máté Zsolt (2015): Iskolai szociális munka. Esély, 26. évf. 4. sz., 77–95.
- Máté Zsolt (2009): Az iskolai szociális munkás szolgáltatás, illetve hálózat létrehozásának lépései. In Máté Zsolt – Szemelyácz János (szerk.): Az iskolai szociális munka kézikönyve. INDIT Közalapítvány, Pécs, 121–131.
- Máté Zsolt – Szemelyácz János (2009) (szerk.): Az iskolai szociális munka kézikönyve. INDIT Közalapítvány, Pécs.
- Máté Zsolt – Gergál Tímea (2009): Az iskolai szociális munka lehetőségei: a pécsi modell. In Máté Zsolt – Szemelyácz János (szerk.): Az iskolai szociális munka kézikönyve. INDIT Közalapítvány, Pécs, 81–98.
- Nagy Ágnes (2009): Nyitott csoport a középiskolában. In Máté Zsolt – Szemelyácz János (szerk.): Az iskolai szociális munka kézikönyve. INDIT Közalapítvány, Pécs, 115–119.
- Nagyné Láng Judit – Marczaliné Németh Erika (2008): „Nem kevesebbet kérek Uram, csak szélesebb vállakat”. Háló, 14. évf. 3. sz., 14–16.
- Papp Gabriella (2002): Tanulásban akadályozott gyermekek a többségi általános iskolában. Szociális Munka, 14. évf. 3. sz., 172–184.
- Pik Katalin (1994): A Ferencvárosi (Családsegítő) Gyermekjóléti Szolgálatról. Család, Gyermek, Ifjúság, 3. évf. 5. sz., 3–9.
- Pintér Anita (2002): Hátrányos helyzetű roma gyerekek egy iskolában. Szociális Munka, 14. évf. 2. sz., 108–142.
- Sidlovics Ferenc – Hajnal Renáta (2010) (szerk.): Konceptió az iskolai szociális munka jogi szabályozására és országos kiterjesztésére (vitaanyag). NEFMI.
- Somogyi Ildikó (2012): Az iskolai szociális munka rendszerintegrációs kérdései. Metszetek, 1. évf. 2–3. sz., 108–114.
- Szabó Ágnes (2008): Szociális munka általános és szakiskolában. Háló, 14. évf. 3. sz., 16–17.
- Szabó Aliz (2017): Az iskolai szociális munka tapasztalatai Szekszárdon. Szociálpolitikai Szemle, 3. évf. 3. sz., 137–144.
- Szilvási Léna (1996): Gyermek, család, társadalom – Szociális munka gyermekes családokkal. Szociális Szakképzés Könyvtára. Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, Budapest.
- Szüdi János (2002): Gyermekvédelem a közoktatásban. In Iskolaszolga kiadvány, Budapest, 31–52.

- Telkes József (1998): Az iskolai mentálhigiénés intézmény. In Bóta Margit (szerk.): Iskolai mentálhigiéné. Szöveggyűjtemény. Kossuth Lajos Tudományegyetem, Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen, 25–33.
- Torgyik Judit (2008): Az iskolai szociális munka jelentősége a roma tanulók segítésében. Háló, 14. évf. 3. sz., 8–9.
- Tót Éva (1996): „Nálunk a rendkívüli a normális” – A Ferencvárosi Alternatív Általános Iskola és Speciális Szakiskola. In Budai István (szerk.): Szociális munka az iskolában – Válogatás iskolai szociális munkások, gyermekjóléti szakemberek, szociális és pedagógusképzésben résztvevők számára. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 137–143.
- Tóth Árpádné (2010): Iskolai szociális munka: összeköti az otthont, az iskolát és a közösséget. In Szociális Menedzser, 12. évf. 3–4. sz., 72–74.
- Tölgyesi József (2009): Az iskola szociálpedagógiai környezete. In Bábosik István – Torgyik Judit (szerk.): Az iskola szocializációs funkciói. Eötvös J. Kvk., Budapest, 59–70.
- Uray Gergely (2011): Iskolai szociális munka. Kapocs, 10. évf. 3. sz., 68–74.
- Veczkó József (1996): Az óvodai és iskolai gyermekvédelem szerepének megnövekedése. In Jankó Judit (szerk.): Iskolai szociális munka. Szöveggyűjtemény – szakképzésben résztvevők és gyakorló szakemberek számára. Comenius Bt., Pécs, 86–103.
- Vormair Szilárd (1996): Van-e szükség az iskolai szociális munkára? Művelődés (Románia), 49. évf. 11. sz., 3940.

Jogszabályok

- Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról – Gyvt. 40/A § (2) ag) pontja (2018. szeptember 1-i állapot)
- A 2/2018. (I. 18.) EMMI rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és a működési feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet módosításáról (2018. szeptember 1-i állapot)
- <http://tamogatoweb.hu/index.php/hirek/napi-szocokos/229-ovodai-es-iskolai-szocialis-segito-szolgaltatasrol-diohejban>

További fontos szakanyagok

- A Háló szakmai folyóirat 2008. márciusi tematikus száma az iskolai szociális munkáról: http://halo.3sz.hu/sites/default/files/uploaded/2008_marcius.pdf. Utolsó letöltés: 2018. 09. 12.
- Család, Gyermekek, Ifjúság Kiemelten Közhasznú Egyesület és az általa kiadott könyvek: www.csagyi.hu. Utolsó letöltés: 2018. 09. 12.

- A Család, Gyermekek, Ifjúság folyóirat 1992–2010 közötti számai: www.csagyi.hu. Utolsó letöltés: 2018. 09. 12. (2011 szeptemberétől online formában jelenik meg.)
- A Fordulópont folyóirat eddigi 66 száma: www.fordulopont.hu. Utolsó letöltés: 2018. 09. 12.
- A Pont Kiadó által kiadott könyvek: www.pontkiado.hu. Utolsó letöltés: 2018. 09. 12.
- Magyarországi Iskolai Szociális Munkások Közhasznú Egyesülete: www.miszme.hu. Utolsó letöltés: 2018. 09. 12.
- Iskolai Szociális Munkások Egyesülete: www.isme.hu. Utolsó letöltés: 2018. 09. 12.
- Magyarországi Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálatok Országos Egyesülete: www.macsgyoe.hu. Utolsó letöltés: 2018. 09. 12.
- Vajda Zsolt szociális munkás, szociálpolitikus honlapja: <https://www.cotreme.hu/iskolai-szocialis-munka>. Utolsó letöltés: 2018. 09. 12.

Kutatások

- *Iskolai szociális munka komparatív kutatás – nemzetközi kitekintés*, <http://miszme.hu/iskolai-szocialis-munkas/ism/kutatas-2010>. Utolsó letöltés: 2018. 05. 27.

- *Gyermekvédelem és iskolai szociális munka kutatás 2008*, <http://miszme.hu/iskolai-szocialis-munkas/ism/kutatas-2008>. Utolsó letöltés: 2018. 05. 27.

- *Kutatás egy nagyvárosi középiskola tanulói és tanárai körében az iskolai szociális munkát érintő kérdésekről*, <http://miszme.hu/iskolai-szocialis-munkas/ism/kutatas-2012>. Utolsó letöltés: 2018. 05. 27.

- *Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése Belváros-Lipótvárosban*, kézirat, 2018.

Szakirányú továbbképzések

Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar (Nyíregyháza), www.foh.unideb.hu. Utolsó letöltés: 2018. 09. 12.

Gál Ferenc Főiskola Egészség- és Szociális Tudományi Kar (Gyula), www.gff-gyula.hu. Utolsó letöltés: 2018. 09. 12.

Kodolányi János Egyetem (Székesfehérvár), <https://www.kodolanyi.hu>. Utolsó letöltés: 2018. 09. 12.

Nyíregyházi Egyetem, www.nyf.hu. Utolsó letöltés: 2018. 09. 12.

Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola, <https://www.vhf.hu>. Utolsó letöltés: 2018. 09. 12.